



**Araştırma Makalesi**

**Künye:** Cülha,A. & Yılmaz,S.(2021) Uygulamalı derslerde uzaktan eğitime ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri: beden eğitimi örneği,Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 23(3).

## UYGULAMALI DERSLERDE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ: BEDEN EĞİTİMİ ÖRNEĞİ

Ali CÜLHA<sup>1</sup>, Salih YILMAZ<sup>2</sup>

### ÖZ

Bu araştırmada uygulamaya dayalı olan derslerden Beden Eğitiminin uzaktan eğitim döneminde yapılabilirliğine yönelik öğretmen aday görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu nitel araştırma, durum çalışması deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü 3. ve 4. Sınıf öğretmen adaylarından oluşan 16 katılımcı dahil edilmiştir. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, beden eğitimi dersinde yaşanabilecek sorunlara ilişkin katılımcıların, branşın uygulamaya dayalı olması, uzaktan eğitimin etkisiz olması, teknolojik altyapı yetersizliği ve uzaktan eğitim konusunda eğitimsizlik gibi durumları öne çıkardığı görülmüştür. Diğer yandan uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin güçlü yönleri kapsamında katılımcıların, güçlü yönünün olmaması, teoriğe dönük yönlerinin olması, her yerde yapılabilirlik ve zaman tasarrufu şeklinde bazı hususları vurguladığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi derslerinin daha etkili yapılabilmesi için katılımcıların önerilerinin, dijital eğitim araçlarından yararlanma, uzaktan yapılabilir pratiklere dönük içerikler, standart uygulamalar ve araştırmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirme şeklinde olduğu görülmüştür.

**Anahtar Kelimeler:** Uzaktan eğitim, Beden Eğitimi, Öğretmen.

## PRE-SERVICE TEACHERS' VIEWS ON DISTANCE EDUCATION IN PRACTICAL COURSES: THE CASE OF PHYSICAL EDUCATION

### ABSTRACT

This research aims to reveal the views of pre-service teachers about the feasibility of Physical Education, which is one of the practical courses, in the distance education period. This qualitative research is a case study. 16 participants consisting of 3rd and 4th grade teacher candidates of Physical Education Teaching Department were included in the research. Research data were collected with a semi-structured interview form and analyzed with descriptive analysis technique. At the end of the research, it was seen that the participants, regarding the problems that may be experienced in the physical education lesson, highlighted the situations such as the courses based on practice, the ineffectiveness of distance education, the inadequacy of technological infrastructure and the lack of education in distance education. However, within the scope of the strengths of the physical education course in the distance education process, the participants emphasized some issues such as lack of strengths, theoretical aspects, feasibility in everywhere and time saving. Furthermore, it has been seen that the suggestions of the participants in order to make Physical Education lessons more effective in the distance education are to use digital education tools, to use practical content that can be done remotely, to carry out standard practices and research-based assignments.

**Keywords:** Distance Education, Physical Education, Teacher.

## GİRİŞ

Eğitimde dijitalleşme, hayatımıza çok önceden girmiş olsa da yaşanan Covid 19 salgını ile büyük bir yükseliş göstermiş, eğitim içindeki konumu önemli bir noktaya ulaşmıştır (Alp, 2021). Bu dijitalleşme süreci salgın döneminde uzaktan eğitim ile eğitim öğretimin sürekliliğine katkı sağlamıştır (Balaman & Hanbay Tiryaki, 2021). Yaşamımıza dâhil olan yeni teknolojik ürünler öğrenmenin gerçekleşmesine ve gelişmesine katkı sağlamış bununla birlikte öğrenenlerde teknolojik araçların kullanılması, zaman ve mekandan bağımsız olma gibi değişimlere yol açmıştır (Can vd., 2020).

Uzaktan eğitim, uzaktan eğitim ve öğrenimin bir araya gelmesiyle çıktı, ses, video ve bilgisayar gibi araçlarla yapılmakta olup (Keegan, 1980), tarihsel sürece bakıldığında uzaktan eğitimin 1700'lerde mektupla öğretimle başladığı ancak teknolojiye dayalı uzaktan eğitimin ise 1900'lü yılların ilk yarısında görsel işitsel araçların okullara girişiyle başladığı görülmektedir (Bayram vd., 2019).

Öğretmen ve öğrencinin yüzyüze görüşebildiği eğitim sürecini oluşturan her şey, öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak ayrıldığı eğitim sürecini de oluşturmaktadır. Eğitim süreci için gerekli tüm koşullar yüzyüze etkileşimin doğasında vardır. Öğretmen ve öğrenci fiziksel olarak ayrı olduğunda ise durum farklıdır. Uzaktan eğitimin görevi, gerekli koşulları sunmanın ya da onları kabul edilebilir düzeyde yakından simüle etmenin yollarını bulmaktır (Shale, 1988). Uzaktan eğitim, hızla değişen dünyada bilgi erişimini daha olanaklı hale getirmek ve böylelikle öğrenci ihtiyaçlarına belirli bir noktaya kadar cevap vermek için eğitim kurumlarınca kullanılacak bir araç olarak görülebilir. Uzaktan eğitim, zaman ve mekân özgürlüğü sağlamanın yanında çeşitli düzeyde etkileşim sağlayan uygulamaların kullanımına da olanak sağlamaktadır (Akdemir, 2011).

Eğitimin reformu ve gelişimi, bilim ve teknoloji bilgisindeki yenilik düzeyi, bir ülkenin kapsamlı ulusal gücünü ve tüm dünyada rekabet etme yeteneğini belirlemektedir. Ağ teknolojisinin gelişmesiyle birlikte insanoğlu yeni bir bilgi ve ağ çağına girmiş, modern bilim ve teknolojinin günümüz beden eğitimini geliştirmek için nasıl kullanılacağı da süregelen bir araştırma konusu olmuştur (Qu, 2018). Diğer yandan 1950'lerden ve sosyal bilim araştırmalarının yaygınlaşmasından bu yana uzaktan eğitim, yüzyüze veya sınıf öğretimi ile karşılaştırılarak ele alınmıştır (Saba, 2000). Dolayısıyla uygulamalı derslerde uzaktan eğitim çalışmaları da genellikle yüzyüze veya sınıf öğretimine kıyasla ele alınmaktadır.

Uzaktan eğitim, zaman ve mekân sınırının aşılmasıyla hayat boyu eğitim öğretime fırsat vermektedir. Bununla birlikte uzaktan eğitim, teknolojinin hızla gelişmesi ile ekonomik yönü öne çıkararak yaygın kullanımı olanaklı hale gelmiştir (Kocayığıt & Uşun, 2020). Kırsal alanlardaki öğrenciler, evdeki anneler, 9'dan 5'e kadar çalışanlar, engelli bireyler ve hatta üniversite kampüslerindeki öğrenciler bile uzaktan eğitimden yararlanabilmektedir. Birçok yükseköğretim kurumu, interaktif multimedya ve internet erişimi yoluyla kurslar ve bazı durumlarda lisans programları sunmaya başlamıştır. Bu kurs ve programların popülaritesi artarken, beden eğitimi ile ilgili alanyazın sınırlı kalmıştır (Pierre, 1998).

2020 yılının ilk aylarından bu yana hayatımızda günlük rutininde olan okula, işe gitme, arkadaşlarla bir araya gelme gibi birçok şey değişmiş, insanların hareketlilikleri büyük oranda kısıtlanarak pek çok eylem çevrim içi olarak gerçekleştirilmeye başlamıştır. Bu değişiklik büyük oranda okullarda da yansımış tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tüm kademelerde eğitim uzaktan yapılmaya başlanmıştır. Bu durum yüzyüze eğitime en iyi alternatif olarak karşımıza çıkmış olsa da uygulamaya dayalı olan beden eğitimi gibi dersler açısından bazı sorunlar öne çıkmıştır (Ada, 2021).

Buradan hareketle araştırmada Beden Eğitimi derslerinin uzaktan eğitim döneminde yapılabilirliğine yönelik öğretmen adayları görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmen adayları ile gerçekleştirilmesinin gerekçesi uzaktan eğitim faaliyetlerinde dijital okuryazarlık becerilerine ihtiyaç olması ve genç öğretmen adaylarında bu becerilerin daha gelişmiş olabileceği düşüncesidir. Bu nedenle Beden Eğitimi öğretmen adaylarına uzaktan eğitim faaliyetlerinde derslerinin yapılabilirliğine yönelik görüşleri sorulmuştur. Ortaya çıkan görüşler doğrultusunda Beden Eğitimi gibi uygulamalı bir derste uzaktan eğitim sürecinin gerçekleştirilmesi sırasında yaşanan durum ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın bu yönde katkı sunacağı düşünülmektedir.

## YÖNTEM

### Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni ile gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması gerçek yaşam, güncel bir durum veya belli bir zaman sürecindeki sınırlı durumlar hakkında derinlemesine bilgi topladığı ve durum temaları ortaya koyduğu bir desendir (Creswell, 2016). Araştırmada pandemi döneminde de yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim faaliyetleri gibi gerçek bir durum hakkındaki bilgiler katılımcıların görüşleri zemininde tartışılmıştır.

### **Çalışma Grubu**

Araştırmanın çalışma grubu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (BESYO) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü 3. ve 4. Sınıf öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bu çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ve amaçlı örnekleme stratejilerinden ölçüt örnekleme stratejisi ile oluşturulmuştur (Gliner vd., 2015). Katılımcılar belirlenirken BESYO ve Beden Eğitimi Öğretmenliği 3. veya 4. sınıf öğrencisi olma ölçütü aranmıştır. Ölçüt örnekleme stratejisi, önceden belirlenen ölçütlere uyan katılımcıların çalışma grubunda yer almasına olanak sağlar. Önemli olan çalışma grubunda yer alacak katılımcıların bilgi verme açısından zengin olmasıdır (Patton, 2014). Bu şekilde oluşturulan çalışma grubunda 16 katılımcı yer almıştır. Katılımcılarla görüşmeler gerçekleştirilmeden önce etik kurul onayı alınmıştır. 13 erkek ve 3 kadından oluşan katılımcıların yaşları 20-26 arasında değişirken 3'ü 4. sınıf, 13'ü 3.sınıf öğrencisidir. Araştırmada, çalışma grubunun görüşleri aktarılırken akıcılığı arttırmak amacıyla farazi isimler kullanılmıştır.

### **Veri Toplama Araçları**

Araştırmanın verileri nitel araştırmalarda sık sık tercih edilen görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme tekniğinde, bir olay, durum veya olgu ile ilgili olarak insanların bakış açıları ve düşünceleri anlaşılmasına çalışılır (Patton, 2014). Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımı tercih edilmiştir. Bu yaklaşımda, görüşmelerin belirli sınırlar çerçevesinde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla katılımcılara yöneltilecek sorular önceden hazırlanır (Patton, 2014). Araştırmanın amacı doğrultusunda öğretmen adaylarına 3 soru yöneltilmiştir. Birincisi “Uzaktan eğitim faaliyetlerinde branşınızla ilgili eğitim faaliyetlerinde yaşanabilecek sorunlarla ilgili düşünceleriniz nelerdir”, ikincisi “Uzaktan eğitim süreçlerinde branşınızın güçlü yönleri, avantajları ile ilgili görüşleriniz nelerdir” ve üçüncüsü “Siz görev başında olan bir öğretmen olsaydınız, uzaktan eğitim faaliyetlerinde ne tür uygulamalar yapardınız” şeklindedir. Sorular hazırlanırken Eğitim Yönetimi alanından 2 uzmandan görüş alınmıştır. Verilerin toplanması çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeyi kabul eden öğretmen adaylarıyla ortalama 15-20 dakikalık görüşmeler yapılmıştır.

### **Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları**

Nitel araştırmalarda geçerlik, bulguların doğruluğunu değerlendirme çabaları olarak, araştırmacı ve katılımcılar tarafından en doğru şekilde açıklayabilir (Creswell, 2016), Bu araştırmanın geçerliğini artırma noktasında bulguların anlamlı ve tutarlı bir bütün oluşturmasına özen gösterilmiş, uzman görüşü alınmış, bazı katılımcılar tarafından bulguların

gerçekliği sorgulanmış ve gerçekçi bulunmuştur. Güvenirlik ise katılımcıların veri setlerine yönelik cevaplarındaki tutarlılık manasındadır (Creswell, 2016). Güvenirliği artırma noktasında görüşme formunda yer alan sorular açık ve net bir biçimde ifade edilmiş, etik değerlere özen gösterilerek veriler toplanmış, verilerin analizinde uzman görüşünden yararlanılmıştır.

### **Verilerin Analizi**

Araştırmanın verileri betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analiz yönteminde araştırma konusu yapılan durum veya olgu ile ilgili olarak katılımcıların kişisel görüşleri veya deneyimleri betimlenir. Bu betimleme doğrudan alıntılarla desteklenir (Creswell, 2016). Araştırmada veri analizi sürecinde öne çıkan temalar belirlenmiş ve bu temalar çerçevesinde tartışma yapılmıştır. Bu süreçte de katılımcıların görüşleri ve bu görüşler doğrultusunda oluşturulan temalar uzman görüşü doğrultusunda şekillendirilmiştir.

### **Sınırlılıklar**

Araştırmanın gerçekleştirilmesi noktasında birtakım sınırlılıklar bulunmaktadır. Birincisi görüşmelerin çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmesi ve nitel araştırmalardaki yakınlık ilkesinin göz ardı edilmesi bir sınırlılık olarak görülmektedir. İkincisi araştırmanın sadece bir üniversitenin öğrencilerinin görüşleriyle gerçekleştirilmesi de önemli bir sınırlılıktır.

## **BULGULAR**

Araştırmanın amacı doğrultusunda gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler analiz edilerek araştırma bulguları elde edilmiştir. Bu bulgular yöntem bölümünde de ifade edildiği gibi betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiş, akıcılığı sağlamak amacıyla katılımcılara farazi isimler verilerek doğrudan aktarımlara yer verilmiştir.

### **Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinde Yaşanabilecek Sorunlara İlişkin Bulgular**

Araştırmada katılımcılara ilk olarak “Uzaktan eğitim faaliyetlerinde branşınızla ilgili eğitim faaliyetlerinde yaşanabilecek sorunlarla ilgili düşünceleriniz nelerdir” şeklindeki soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşleri analiz edilerek, ulaşılan temalar Tablo 1’de gösterilmiştir.

**Tablo 1.** Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinde Yaşanabilecek Sorunlar

Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinde Yaşanabilecek Sorunlar (f)
Dersin Uygulamaya Dayalı Olması (8)
Uzaktan eğitimin Etkisiz Olması (5)

Teknolojik Altyapı Yetersizliği (4)  
Uzaktan eğitim Konusunda Eğitimsizlik (2)

---

Tablo 1’de görüldüğü gibi uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanabilecek sorunlara ilişkin katılımcı görüşleri analiz edildiğinde branşın uygulamaya dayalı olması, uzaktan eğitimin etkisiz olması, teknolojik altyapı yetersizliği ve uzaktan eğitim konusunda eğitimsizlik temaları oluşturulmuştur. Katılımcılara göre, uzaktan eğitim sürecinde yaşanabilecek sorunların başında dersin uygulamaya dayalı olması gelmektedir. Katılımcılardan 3. Sınıf öğrencisi Ayşe, “Beden Eğitimi dersinin uygulama ağırlıklı bir ders olduğunu, teorik çerçevede işlenecek derslerde kalıcılığın yetersiz olacağını bunun dersin uzaktan eğitimle gerçekleştirilmesindeki en önemli sorun olarak gördüğünü” vurgularken, 4. Sınıf öğrencisi Ahmet de “Beden Eğitimi derslerinin uygulama ayağının çok önemli olduğunun aslında pandemi döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim faaliyetlerinde kendilerinin de hem bir öğrenci hem de bir öğretmen adayı olarak bu sıkıntıyı yaşadıklarının” altını çizmiştir. Öğretmen adayları Beden Eğitimi dersinin uygulamaya dayalı olmasının dışında uzaktan eğitimin doğası gereği etkisiz olmasını önemli bir sorun olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda görüş belirten Erdem “branşıma gelmeden uzaktan eğitim faaliyetlerinin tüm branşlar için etkisiz olduğu kanaatindeyim” ifadelerini kullanırken, bir diğer katılımcı Deniz, “yüzyüze öğrenmenin sağladığı kalıcı öğrenme ve motivasyonun olmadığını düşünüyorum, dersler uzaktan olunca daha verimsiz oluyor”, şeklinde görüşlerini dile getirmişlerdir. Öğretmen adayları tarafından dile getirilen diğer bir sorun yine Beden Eğitimi dersinin özelliklerinden ziyade bilgisayar, tablet ve internet gibi teknolojik altyapı yetersizliğidir. Bu sorunun sadece Beden Eğitimi dersine has olmadığı, diğer dersler için de geçerli olduğu bilinmektedir. Katılımcılardan Kemal, “öğrencilerin tamamında bilgisayar, tablet ve internet gibi teknolojik gereksinimlerin karşılanamaması önemli bir sorun, nitekim pandemi döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim faaliyetlerinde de bu eksikliğin hissedildiğini düşünüyorum” derken, Sefa ise “uzaktan eğitimin özellikle teknolojik altyapı gibi yüzyüze eğitimde zorunlu olmayan öğelere ihtiyaç duyduğunu bu ihtiyacın karşılanamamasının en büyük engel olduğunu” belirtmiştir. Sorunlar kapsamında oluşan son tema öğretmen adaylarının uzaktan eğitim konusunda eğitimsiz olduklarıdır. Bu yönde görüş belirten Mustafa, “en önemli sorunun kendilerinin yarının birer öğretmeni olarak uzaktan eğitim, uzaktan eğitimde kullanılabilecek teknolojik materyaller veya bu konudaki öğrenme-öğretme yaklaşımları ile ilgili herhangi bir eğitim almadıklarını” ifade etmiştir.

## Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinin Güçlü Yönlerine İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcılara ikinci olarak “Uzaktan eğitim süreçlerinde branşınızın güçlü yönleri, avantajları ile ilgili görüşleriniz nelerdir” şeklindeki soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşleri analiz edilerek, ulaşılan temalar Tablo 2’de gösterilmiştir.

**Tablo 2.** Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinin Güçlü Yönleri

Uzaktan eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Derslerinin Güçlü Yönleri (f)
Güçlü yönünün olmaması (9)
Teoriğe dönük yönlerinin olması (3)
Her yerde yapılabilirlik (2)
Zaman tasarrufu (2)

Tablo 2’de görüldüğü üzere uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinin varsa güçlü yönleri veya avantajlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri analiz edildiğinde güçlü yönünün olmaması, teoriğe dönük yönlerinin olması, her yerde yapılabilirlik ve zaman tasarrufu temaları oluşturulmuştur. Katılımcılar tarafından uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi dersinin herhangi bir güçlü yönünün veya avantajının olmadığı yaygın olarak dile getirilmiştir. Bu doğrultuda görüş belirten Eda, “uygulama ağırlıklı bir ders için uzaktan eğitim faaliyetlerinin güçlü bir yanının olduğunu zannetmiyorum” derken, benzer şekilde İbrahim “uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi dersinin herhangi bir güçlü yanı veya avantajının olduğu kanaatinde değilim”, ifadelerini kullanmıştır. Bu görüşlerin yanında Beden Eğitimi dersinin uygulamaya dönük yönlerinin daha ağır basmakla birlikte teoriğe dönük yönlerinin de mevcut olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılardan Kemal, “güçlü yön olarak görülebilir mi bilmiyorum ama branşımızın pratik ağırlıklı kısmının yanında bilinmesi gereken teorik temelleri de var, sıkıcı olmaktan uzaklaşılabilirse uzaktan eğitim sürecinde bu yönlere ağırlık verilebilir” ifadelerini kullanmıştır. Beden Eğitimi dersinin teoriğe dayanan yönlerinin yapılabilirliğinin dışında uzaktan eğitimin yapısından kaynaklı olarak dersin her ortamda yapılabilirliği ve zamandan tasarruf sağlayabileceği ifade edilmiştir. Bu gibi görüşleri dile getiren 3. Sınıf öğrencisi Ayşe, “uzaktan eğitim aracılığıyla derslere her ortamda girilebiliyor olmasını önemli bir avantaj olarak gördüğünü”, Kenan ise “uzaktan eğitimin evde gerçekleşmesi nedeniyle bir yönüyle ulaşım, trafik gibi zaman alan öğelerin devre dışı olduğunu, uzaktan eğitimin bir nevi sıkıştırılmış modül olduğunu, böylelikle daha az zaman aldığını” belirtmiştir.

## Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Adaylarının Uzaktan eğitim Sürecinde Yapabilecekleri Uygulamalara İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcılara son olarak “Siz görev başında olan bir öğretmen olsaydınız, uzaktan eğitim faaliyetlerinde ne tür uygulamalar yapardınız” şeklindeki soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşleri analiz edilerek, ulaşılan temalar Tablo 3’te gösterilmiştir.

**Tablo 3.** Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Adaylarının Uzaktan eğitim Sürecinde Yapabilecekleri Uygulamalar

Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Adaylarının Uzaktan eğitim Sürecinde Yapabilecekleri Uygulamalar
(f)
Dijital eğitim araçlarından yararlanma (6)
Uzaktan yapılabilecek pratiğe dönük içerikler (6)
Standart uygulamalar (3)
Araştırmaya yönelik çalışmalar (2)

Beden eğitimi dersi öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecinde yapabilecekleri uygulamalara ilişkin katılımcı görüşleri analiz edildiğinde dijital eğitim araçlarından yararlanma, uzaktan yapılabilecek pratiğe dönük içerikler, standart uygulamalar ve araştırmaya yönelik çalışmalar temalarının oluşturulduğu Tablo 3’te görülmektedir. Katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi derslerinin daha etkili yapılabilmesi için dijital eğitim araçlarından yararlanacaklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan Eda, “uzaktan eğitim sürecinde derslerin daha etkili ve amacına uygun olması için çevrimiçi ortamlarda kullanılacak teknolojik araçları veya programları olabildiğince kullanmaya çalışırdım” derken, Can da benzer şekilde “uzaktan da olsa en etkili öğrenmeyi sağlamak amacıyla elimden geleni yapardım, kameranın karşısında anlatmaktan ziyade farklı teknolojik programlar araştırıp kullanırdım”, ifadelerini kullanmışlardır. Öne çıkan diğer bir uygulama da uzaktan da yapılabilecek pratiğe dönük içeriklerin sunulmasıdır. Katılımcılardan Ömer “dersleri uzaktan da olsa uygulamalı bir biçimde gerçekleştirmeye çalışırdım, kalabalık sınıflarda sınıfı gerekirse bölerek daha az öğrenciyle ama yine de uygulamalı olarak yapmaya çabalırdım” ifadelerini kullanmıştır. Mustafa ise “ders içeriklerinin uzaktan eğitime göre revize edilebileceğini ve uygulamalı bir şekilde, herkesin bulunduğu ortamda yapabileceği bir yol izlerdim”, demiştir. Daha az sıklıkta da olsa bazı öğretmen adayları standart uygulamalar neyse onları kullanacağını belirtmiştir. 3.sınıftaki öğretmen adayı Serkan, “diğer öğretmenlerin uygulamaları özellikle de Beden Eğitimi öğretmenlerinin yaptıkları bana bu



anlamda rehber olabilir, onlar ne gibi uygulamalar yapıyorsa ben de benzer uygulamaları yapardım”, şeklinde görüş belirtmiştir. Son olarak bazı katılımcılar da araştırmaya dayalı görevlendirmeler yapıp ders sürecinde bu araştırmaları tartışmayı tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Katılımcılardan Erdem, “uzaktan eğitimde uygulamalı bir dersin kamera karşısında verimli bir şekilde gerçekleşeceğini düşünmüyorum, ben daha çok araştırmaya dayalı görevler verip, sonuçlarını çevrimiçi ortamda birlikte tartışmayı tercih ederdim”, şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir.

### TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada ilk olarak uzaktan eğitimde beden eğitimi dersinde yaşanabilecek sorunlara ilişkin katılımcıların, branşın uygulamaya dayalı olması, uzaktan eğitimin etkisiz olması, teknolojik altyapı yetersizliği ve uzaktan eğitim konusunda eğitimsizlik gibi konuları dile getirdiği görülmüştür. Benzer durumlara çeşitli araştırmalarda da değinilmiştir. Örneğin bir araştırmada (Özdoğan & Berkant, 2020), uzaktan eğitimin uygulama derslerinde eksik kaldığı ve bunun yüzyüze eğitimin uygulanması ile geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Diğer bir çalışmada, uzaktan eğitimin uygulama dersleri için verimsiz, teorik dersler için verimli olduğu ve karşılıklı iletişimin olmaması açısından da bu durumdan pek memnun olmadıkları beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri tarafından öne çıkarılmıştır (Altun Ekiz, 2020). Benzer şekilde uzaktan eğitim programları konusunda, uygulamaya dayalı derslerde uzaktan eğitimin beklenen verimi sağlayamaması ile ilgili olarak üniversite öğrencilerin benzer tutumlara sahip oldukları anlaşılmıştır (Bayram ve diğerleri, 2019). Diğer taraftan beden eğitimi öğretmen adayları, sosyal ilişki yetersizliği yaratması, uygulama dersleri eksikliği ve iş imkanlarının alanda azalması e-öğrenmenin eğitim-öğretim esnasında gerekli olmadığını ifade etmiştir (Can vd., 2020). Çetin, Yılmaz ve İlhan (2021) tarafından yapılan araştırmada ise beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri, uzaktan eğitimle bu ders sürecinin başarılı olarak sürdürülemediği, uzaktan eğitimin devam etmesi halinde altyapı, eğitim programı, müfredat ve içerik geliştirici çalışmaların gerekliliği vurgulanmıştır.

Yaman (2009) tarafından yapılan araştırmada da Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencileri, beden eğitimi alanının uygulamalı derslerinde uzaktan eğitim verilmesi neredeyse imkânsız olduğunu çünkü fiziksel hareketlerdeki aksaklıkların zamanında telafisinin uzaktan eğitim ile mümkün olmadığını ifade etmiştir. Bir araştırmada, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin normal şartlar olsa uzaktan eğitimi istemediği (Aktaş vd., 2020) görülürken, başka bir araştırmada (Güven, 2021), beden eğitimi öğretmenlerine göre

öğrencilerin uzaktan beden eğitimi dersini önemsemediği, bu durum da öğretmenlerin motivasyonlarını azalttığını sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda bir araştırmada ortaokul öğrencilerine göre beden eğitimi açısından uzaktan eğitimin etkisiz olduğu (Ada, 2021) da dile getirilmiştir. Diğer yandan Özcan ve Saraç (2020), beden eğitimi öğretmenlerinin çevrim içi uzaktan eğitime yönelik rol ve yeterlilik algılarının yüksek olduğunu ancak öğretmenin yaşı arttıkça çevrim içi uzaktan eğitime yönelik bu algının azaldığını belirlemiştir.

Araştırmada ikinci olarak, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin güçlü yönleri kapsamında katılımcıların güçlü yönünün olmaması, teoriğe dönük yönlerinin olması, her yerde yapılabilirlik ve zaman tasarrufu şeklinde hususları öne çıkardığı görülmüştür. Can vd. (2020), beden eğitimi öğretmen adaylarının, e-öğrenmenin ders içeriğini zenginleştirme, teorik derslerin işlenmesi ve eğitim-öğretim çağına ayak uydurabilmek adına gerekli olduğunu şeklinde görüşlerini ortaya çıkarırken başka bir araştırmada uygulamalı derslerin akibetinin salgın sürecinin başlarında belirsiz iken devamında bu derslerin de teknolojik imkânlarla bütünleşip sürdürülmesinin sağlandığı, yaşanan sorunun daha çok internet alt yapısı ve internete erişim gibi konular dolayısıyla fırsat eşitsizliği kapsamında yaşandığı dile getirilmiştir (Alp, 2021). Farklı bir görüş ise Yaman (2009) tarafından yapılan araştırmada ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencileri, uzaktan eğitimin uygulanmasıyla küresel eğitimin ve fırsat eşitliğinin sağlanacağını düşünmektedirler. Ayrıca uzaktan eğitimden yararlanabilmeleri için bilgisayar donanımı, yazılımı ve internet kullanımı konusunda genel becerilere sahip olmaları gerektiği ifade edilmiştir. Diğer yandan, Güven (2021), Beden Eğitimi öğretmenlerinin, pandemi sürecinde uzaktan yapılan beden eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin genel olarak yüksek olduğunu, bunun en önemli sebepleri ise salgın döneminde hastalığa yakalanma ve bulaştırma riskinin azalması olarak belirtmiştir. Farklı bir araştırmada Yıldız ve Bektaş (2020), EBA TV’de yayınlanan beden eğitim etkinlikleri, veli ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmiştir. Araştırma katılımcılarına göre EBA TV’de yayınlanan beden eğitimi etkinliklerinin sokağa çıkma kısıtlamasının uygulandığı süreçte öğrencilerdeki hareketsizliği önlemiştir. Uzaktan yapılan beden eğitimi etkinliklerinin salgın öncesi gibi olmasa da öğrencileri teorik derslerin stresinden uzaklaştırabileceği, spora olan ilgiyi canlı tutmaya katkı sağladığı, uygulandığında öğrencilerin fiziksel gelişimlerine yardımcı olabileceği şeklinde bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada son olarak uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi derslerinin daha etkili yapılabilmesi için katılımcıların önerilerinin, dijital eğitim araçlarından yararlanma, uzaktan

yapılabilecek pratiğe dönük içerikler, standart uygulamalar ve araştırmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirme şeklinde olduğu görülmüştür. Güven (2021) tarafından yapılan araştırmada katılımcıların önerileri ise uzaktan beden eğitimi dersinde teorik konulara daha çok yer verilmesi, sistem ve bağlantı problemlerinin iyileştirilmesi ve toplumun uzaktan eğitimin önemine yönelik bilinçlendirilmesi şeklinde olmuştur. Diğer bir araştırma sonuçlarına göre, öğrenciler uzaktan eğitim sistemiyle yapılan sınavların yetkinliklerini arttırmadığı, ancak öğretim elemanlarının bu süreçte öğrenciye destek olduğu ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır (Aktaş vd., 2020). Bu kapsamda yükseköğretim alanında uzaktan spor eğitimiyle ilgili yeterli çalışma olmaması (Aras & Karakaya, 2020), bu kapsamda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme biçimleri üzerine yapılan araştırmada görsel (%56,6), bedensel (%25,1) ve işitsel (%20,2) olarak öğrenme biçimleri sıralanmıştır. Araştırmacılara göre bedensel öğrenmenin daha baskın olmamasının sebebi, özel yetenek sınavlarında üniversite yerleştirme sınav puanının etkisinin fazla olması olarak açıklanmıştır (Çağlayan & Sezen, 2007). Bu nedenle uzaktan beden eğitiminde, öğrencilerin bağımsız, işbirlikçi ve keşifsel öğrenmesi için uzaktan eğitim platformlarının geliştirilmesinde (Qu, 2018) bu unsurların da göz önüne alınması gerektiği ifade edilebilir. İlk ve ortaöğretim öğrencileri üzerine yapılan diğer bir araştırmada ise Yıldız ve Bektaş (2020), uzaktan beden eğitiminin öğrenciler tarafından ders olarak algılanmadığı için çoğunlukla uygulanmadığını belirtmiş, ayrıca içeriklerin yetersiz olduğu ifade edilmekte olup öğrenciler üzerinde ders algısının oluşturulmasının derse aktif katılımı arttırabileceği öngörülmüştür.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ulaşmaya yönelik artan talep nedeniyle, sağlık ve beden eğitimi gibi uygulamaya dayalı dersler için de öğrencilere zorlu ve karşılığının alındığı bir deneyim imkânı sağlayan uzaktan eğitim dersleri sunmak büyük önem taşımaktadır (Frimming & Bordelon, 2016). Günümüzde uzaktan eğitim, beden eğitimi ve spor alanında da arttırılmış gerçekliğin de kullanıldığı uygulamalarla hızla gelişmektedir (Viscione & D'Elia, 2019). Bu konuda modern bir uzaktan eğitim yapısının kurulması ve rehberlik sağlanması, yaşam boyu eğitimi hedefine ulaşılmasına da katkı sağlayabilir (Chen, 2014). Nitekim, uzaktan eğitim her ne kadar uygulamalı dersler açısından bazı zorluklar barındırır da salgın gibi olağanüstü koşullarda eğitimin yapılmasına, zaman ve mekân sınırlarını ortadan kaldırmasına ve yaşam boyu eğitimin sürmesine imkân sağlaması açısından hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Araştırma bulgularından hareketle uygulayıcılara yönelik dijital

ortamda uzaktan eğitim sürecinde kullanılabilecek programların öğretmen veya öğretmen adaylarına kazandırılması önerilebilir. Uzaktan eğitimin zaman ve mekan yönünden avantajlarından yararlanılarak uygulamalı derslerde kullanılabilirliği üzerinde çalışmalar yapılabilir. Uzaktan eğitimde uygulamalı derslerde kullanılabilecek içeriklerin geliştirilmesi önerilebilir. Bu konuda yaşanan zorlukların ve süreçteki eksikliklerin giderilmesine yönelik daha fazla araştırma ve uygulama yapılması önerilmektedir.

## KAYNAKLAR

1. **Ada, E. N.** (2021). Uzaktan Eğitime Özgü Beden Eğitimi Dersi Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği Geliştirme Çalışması. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-9.
2. **Akdemir, Ö.** (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 69-71.
3. **Aktaş, Ö., Büyüктаş, B., Gülle, M., & Yıldız, M.** (2020). Covid-19 virüsünden kaynaklanan izolasyon günlerinde spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumları. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.
4. **Alp, A. F.** (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi ve Spor, Dijital Uçurum ve Dijital Eşitsizlik. Elif Karagün, Ozan Yılmaz (Ed.), *Spor Bilimlerinde Güncel Konular ve Araştırmalar-4* içinde (ss. 26-41). Konya, Çizgi Kitabevi Yayınlar
5. **Altun Ekiz, M.** (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Karantina Dönemindeki Uzaktan Eğitim İle İlgili Görüşleri (Nitel Bir Araştırma). *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(Özel Sayı 1), 1-13.
6. **Aras, E. & Karakaya, Y. E.** (2020). Spor eğitimi kurumlarında görev yapan akademik personelin uzaktan eğitime yönelik görüşleri: nitel bir çalışma. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 1-12.
7. **Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S.** (2021). Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 10(1), 52-84.
8. **Bayram, M., Peker, A. T., Aka, S. T., & Vural, M.** (2019). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 330-345.
9. **Can, H. C., Özdemir, H., & Işım, A. T.** (2020). E-öğrenme beden eğitimi öğretmen adayları için ne ifade ediyor: karma yöntem araştırması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1374-1386.
10. **Chen, M.** (2014). SWOT analysis and strategies to support college physical education through distance education. *World Transactions on Engineering and Technology Education*, 12(4), 671-674.
11. **Creswell, J.** (2016). Veri Toplama (3. Baskıdan çeviri). (Çev. Ed. S. B. Demir). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. Siyasal
12. **Çağlayan, H. S., & Sezen, M.** (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme biçimlerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(4), 35-48.
13. **Çetin, M., Yılmaz, S. H., & İlhan, L.** (2021). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden Nitel Bir Araştırma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 136-161.
14. **Frimming, R. E., & Bordelon, T. D.** (2016). Physical education students' perceptions of the effectiveness of their distance education courses. *Physical Educator*, 73(2), 340.
15. **Gliner, J. A., Morgan, G. A & Leech, N. L.** (2015). Araştırmanın tanımları, amaçları ve boyutları (2. Baskıdan çeviri). (S. Turan Çev. Ed, S. Turan ve S. Aylin Bayar Çev.). Uygulamada araştırma yöntemleri: Desen ve analizi bütünleştiren yaklaşım içinde (ss. 3-17). Nobel.
16. **Güven, Ş.** (2021). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Pandemi Sürecinde Yapılan Uzaktan Beden Eğitimi Dersine Yönelik

- Motivasyonlarını Etkileyen Faktörler. Spor Eğitim Dergisi, 5(2), 1-10.
17. **Keegan, D. J.** (1980). On defining distance education. *Distance education*, 1(1), 13-36.
  18. **Kocayığit, A. & Uşun, S.** (2020). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları (Burdur İli Örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285-299.
  19. **Özcan, B., & Saraç, L.** (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmen Çevrimiçi Uzaktan Eğitim Rol ve Yeterlikleri: Beden Eğitimi Öğretmenleri Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 459-475.
  20. **Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G.** (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
  21. **Patton, M. Q.** (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (1. Baskı). (Çev Ed. M. Bütün ve S. B. Şirin, Çev. E. Bukova Güzel ve H. Demircioğlu). Nitel araştırmada çeşitlilik: Kuramsal yönelimler içinde. Pegem.
  22. **Pierre, P.** (1998) Distance Learning in Physical Education Teacher Education, *Quest*, 50:4, 344-356, DOI: 10.1080/00336297.1998.10484291
  23. **Qu, C.** (2018). Application of network technology in distance education of physical education curriculum-take the football course as an example. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 18(5). 2354-2362
  24. **Saba, F.** (2000). Research in Distance Education: A Status Report. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 1(1), 1-9. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v1i1.4>
  25. **Shale, D.** (1988) Concepts: Toward a reconceptualization of distance education, *American Journal of Distance Education*, 2(3), 25-35, DOI:10.1080/08923648809526633
  26. **Viscione, I., & D'Elia, F.** (2019). Augmented reality for learning in distance education: the case of e-sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 19, 2047-2050.
  27. **Yaman, M.** (2009). Perceptions of Students on the Application of Distance Education in Physical Education Lessons. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 8(1), 1-10
  28. **Yıldız, S., & Bektaş, F.** (2020). EBA TV'de Yayınlanan Beden Eğitimi Etkinliklerinin Veli ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleriyle Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 969-987.